

Kralj v kmečkej koči.

Mesec april je vselej in povsod muhast. Često izvabi lep dan meseca aprila ljudi brez dežnikov iz mesta, a nenadoma jih potem oblije s plôho, ter opére takô, da so mokri do kože. Taka bi se bila tudi zgodila plemenitemu gospodu, ki se je lepega dne meseca aprila izprehajal zunaj mesta ter naglo bližajočej se plôhi komaj ušel pod strehe ubožne kmečke kočë, ki je stala ne daleč od mesta. V koči je našel gospod suho, blede ženo in kôpo otrok, katerim je gledal glad že skozi oči. Po prijaznem pozdravu poprosi gospod, naj mu dovolijo, da ostane pri njih pod streho, dokler plôha ne preneha, in videč toliko uboštvo, vpraša ženo: „Ali se vam morda ne godi dobro?“

Žena: „Še bi lahko izhajali, ako nas bi le dolгови tako hudo ne tlačili. Vedno delamo pridno in štedimo, prebijamo glad in bôdo, ali vse zamán! Kadar si kaj prihranimo, izvestno pride kaka nesreča in — zopet sino v pomanjkanji in stiski. Takó tudi zdaj. Dolg nam je plačati, in če tega ne storimo v tednu dni, prodali nam bodo vse, kar imamo. Bog moj! da bi le ta dolg mogli izplačati, potlej bi bili že na boljem.“

Gospod: „Ali je dolg velik, o katerem govorite?“

Žena: „Za nas je pač dosti velik; z obresti vred iznaša okroglih 30 goldinarjev.“

Gospod: „Veste kaj? idite v mesto in prosite kralja, da vam pomore v tej nadlogi. Kralj to lahko stori, in nađejam se, da bode tudi rad storil.“

Žena: „O ubogi kralj; njega itak vsak dan nadlegujejo ljudjé. In jaz uboga sirota, kako bi se upala pred kralja!“

Gospod: „Zakaj bi si ne upali, saj ima kralj dosti denarja.“

Žena: „Znam, da ga ima; ali vsak studenec jedenkrat usahne. Tudi to znam, da je naš kralj jako usmiljen in dober; a naj bi vsem ljudem dolgove poplačeval, preveč bi mu bilo.“

Gospod: „Ako bi jaz bil v vašem stanu, poskusil bi vender svojo srečo. Ako bi šlo, dobro; ako ne, ostalo bi pri starem.“

Žena: „Vse je lepó, kar govorite, ali kako bi jaz uboga sirota znala s kraljem govoriti?“

Gospod: „Ravno takó, kakor zdaj z menoj.“

V tem stopi mož v hišo. Ko ugleda tujega gospoda v svojej siromašnej koči, poklekne predenj, poljubi mu roko in reče: „Kolika milost zame, da je sam presvitli kralj pod mojo ubožno streho!“ Kralj reče možu, da naj vstane ter vzprejme zahvalo, da je vedril pod njegovo streho. A ženi reče: „Nu, zdaj vender ne bote pomišljali več kralja pomoči prositi, ker on sam želi tega.“

Zna se, da je zdaj žena na koléní padla, kralju s solzami roko poljubovala in komaj jecljala besede: „Kralj svitli! prosim milosti.“

Kralj se je zdaj še prijazno z otroci razgovarjal, a žena je pogrnila bel prt na stolec ter prosila kralja, da sede, dokler dež ne preneha.

Kadar se je izvedrilo in kralj odhajal, rekel je možu: „Jutri ob jedenajstj uri pridite k meni!“

Takó se je tudi zgodilo. Druzega dne je mož prosil dovoljenja, da bi smel pred kralja. Dovolilo se mu je, in dobil je toliko denarja, da je takój lahko poplačal ves dolg, in še mu je ostalo toliko, da si je gredoč kupil kozarec vina, a ženi in otrokom mesá in pogače, katere že leto in dan niso bili okusili.

Vsak večer sta potem oče in mati molila z otroci pri večernej molitvi še po jeden „Oče naš“ za svojega dobrega kralja. *Prosto poslovenil J. S-a.*

Nekaj danes, nekaj jutri.

Žena je imela veliko njivo korenja. Dan na dan ga je hodila plét; ali vselej, kadar koli se je ozrla po prostornej njivi, vzdihnila je ter sêla v senco počivat, misleč: „Kaj bi se trudila, saj ga takó ne morem vsega opléti, ker ga je toliko!“ Takó je bilo vsak dan.

Njen mož skoraj opazi, da ne pleve in kaj jej ne hodi prav. Zatorej jo sklene ohrabriti, da bi se poprijela dela. Gré na goro, ki se je vzdigala blizu njive in prišedši na vrh, jame na ves glas kričati: „Nekaj danes, nekaj jutri! Nekaj danes, nekaj jutri!“

Žena sliši njegov glas in misli, da jo opomina nebó k delu, ker prihaja glas z vrha dôli. To jo takó opogúmi, da začne hitro in pridno pléti in res opleve v kratkem vso njivo, da-si je bila velika.

„Nekaj danes, nekaj jutri!“ in zvršil bodeš vsako delo, bodi si še takó težko in veliko. *Zapisal J. Rôsa.*

Vzpomlád.

Vigred ljubi, *) vigred míli!
Spet obsévaš ti náš kráj;
Dnévi so se raztegnúli
In prinéšli zémli ráj.

Sneg izkópnel je z ravnine,
Zima zlézla na goré;
Brda zópet in dolíne
V toplem solnci zelené.

Čarodéjnih ptícev glási
Z búkovja se dájajo,
Ki ob gnézdnem svojem časi
Svét razveseljájajo.

Zdaj mladóst je spóne snéla,
Srce živo jej kípi,
Ker vzpomlád se je pričéla,
Dóba sládka blagih dníj.

Le radúj se, skáči, kíči,
Srécna, draga ti mladóst!
Tudi tebe cvétje díči,
Skríva se ti še brídkóst!

A. Pin.

*) Vigred, der Frühling, uprav: der nach auswärts gewendete Gang (der Sonne). Ta beseda rabí koroškim Slovénom, kateri jo govoré vedno v moškem spólu: lép vigred, a ne: lépa vigred, kakor mi píšemo, kar je nápačno. Jednaci, na glagole oprtih samostavnikov moškega spóla imamo obilo, na pr.: západ, násad, príhod, záhod, náhod itd. Vigred znači isto, kar: izgred, *„Ured.“*